

POSTANOWIENIE

20 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

na posiedzeniu niejawnym 20 listopada 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa A. K. i J. K.
przeciwko Skarbowi Państwa - Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasom
Państwowym Nadleśnictwu Przedbórz
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej A. K. i J. K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z 27 lipca 2022 r., I ACa 1349/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od każdego z powodów na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej tytułem kosztów postępowania kasacyjnego kwotę po 1350 zł (tysiąc trzysta pięćdziesiąt) z odsetkami ustawowymi za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia powodom do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powodów A. K. i J. K. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 27 lipca 2022 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. Odwołanie się do tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga – jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego – sformułowania tego zagadnienia z przytoczeniem wiążących się z nim konkretnych przepisów prawnych oraz przedstawienia argumentów świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych (zob. np. postanowienia SN z: 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; 25 maja 2021 r., II CSK 96/21). Ponadto, w judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że wskazanie przyczyny określonej w powołanym przepisie nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono

rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa. Nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia (zob. m.in. postanowienia SN z: 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; 30 kwietnia 2015 r., V CSK 598/14; 15 kwietnia 2021 r., I CSK 720/20). Występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego w zasadzie powinno spełniać wymagania stawiane zapytaniu przedstawianego przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia SN z: 24 października 2012 r., I PK 129/12; 8 maja 2015 r., III CZP 16/15). Zagadnienie to nie może być przy tym pozorne, czyli m.in. nie może stanowić próby obejścia dokonanych przez sądy ustaleń faktycznych i oceny dowodów (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Natomiast skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne jest zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 października 2025 r., I CSK 2655/24).

Występowania istotnego zagadnienia prawnego skarżący upatrują w konieczności udzielenia odpowiedzi na pytanie:

„Czy art. 322 k.p.c. ma zastosowanie w sprawie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym, w której wysokość szkody została udowodniona w całości przez dowód z opinii biegłego?”

Jednocześnie skarżący, jako podstawę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazali oczywistą zasadność, „albowiem udowodnienie w całości poniesionej przez powodów szkody dowodem z opinii biegłego winno doprowadzić Sąd Apelacyjny w Łodzi do wydania wyroku oddalającego apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego, nie zaś do wydania wyroku reformatoryjnego”.

W pierwszej kolejności wymaga podkreślenia, że połączenie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. z oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy dotyczą one odmiennych podstaw kasacyjnych. Dana kwestia nie może bowiem stanowić istotnego zagadnienia prawnego i jednocześnie nie pozostawiać żadnych wątpliwości co do jej prawidłowego rozstrzygnięcia (post. Sądu Najwyższego z 9 stycznia 2012 r., III UK 60/11). Już ta okoliczność uniemożliwia zasadniczo przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Natomiast jeżeli chodzi o sygnalizowane przez skarżącego zagadnienie prawne to należy wskazać, że nie budzi wątpliwości, iż upoważnienie do zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej według oceny sądu przewidziane przez art. 322 k.p.c. należy do szczególnych zasad orzekania, a kompetencja przyznana sądowi na podstawie tego przepisu ma charakter fakultatywny i dyskrejonalny. Dopuszczalność zastosowania tego przepisu jest uzależniona od spełnienia szeregu przesłanek. Może on być wykorzystany tylko w niektórych kategoriach spraw, a jego zastosowanie jest możliwe dopiero wtedy, gdy powód wykazał samą zasadność roszczenia, a wątpliwa pozostaje tylko jego wysokość. Do zastosowania art. 322 k.p.c. może dojść, gdy sąd uzna, że ścisłe udowodnienie wysokości żądania było niemożliwe lub nader utrudnione (zob. wyrok Sądu Najwyższego z, 20 listopada 2024 r., II CSKP 309/22, wyrok SN z 31 stycznia 2019 r., V CSK 599/17, z 21 listopada 2008 r., V CSK 207/08). Przeprowadzone dowody powinny umożliwić sądowi przesądzenie, że do szkody doszło i pozwolić na choćby przybliżone określenie jej wysokości.

W ramach niniejszej sprawy Sąd drugiej instancji wyjaśnił z jakich powodów skorzystał z uprawnienia przewidzianego w art. 322 k.p.c. w szczególności wskazując, że w ocenie tego Sądu analiza wyceny dokonanej przez biegłego wykazała, że została ona dokonana metodą odtworzeniową, co odpowiadało specjalizacji biegłego, który zawodowo zajmuje się preparowaniem trofeów myśliwskich. Nie można jednak pomijać okoliczności, że istotą ustalenia uszczerbku majątkowego jest jego określenie według stanu ruchomości z daty szkody i aktualnych cen. Z założenia chodzi o ceny z tzw. rynku wtórnego. Wreszcie Sąd przyjął, że nie można pomijać, iż o ile nie wywołuje wątpliwości Sądu materialny charakter trofeów myśliwskich, to niewątpliwie ich rynek ma charakter

niszowy z uwagi na silne zabarwienie emocjonalne w odniesieniu do tego typu przedmiotów i okoliczność, że nie jest częste ich stosowanie w wystroju wnętrz. W efekcie poszukiwana w celu oszacowania przedmiotowej szkody wartość rynkowa zniszczonych trofeów winna zostać skorygowana o zaakcentowaną wyżej wartość sentymentalną, która ma wpływ na koszty ponoszone przez myśliwych w celu ich pozyskania (a więc została uwzględniona w wartości „odtworzeniowej” jako czynnik podwyższający cenę). Jednocześnie gdyby powód chciał zbyć posiadane trofea miałyby znaczenie fakt, że pochodzą z rynku wtórnego (jako czynnik obniżający cenę). Konkludując, wobec szczególnego charakteru omawianych ruchomości i trudności w precyzyjnym ustaleniu ich wartości rynkowej, a co za tym idzie udowodnieniu szkody Sąd drugiej instancji, uznał za konieczne skorzystanie z prerogatywy przewidzianej w art. 322 k.p.c.

W tym kontekście należy również podkreślić, że z utrwalonego orzecznictwa sądowego wynika, że opinia biegłego ma na celu ułatwienie sądowi należytej oceny już zebranego w sprawie materiału wtedy, gdy potrzebne są do tego wiadomości specjalne. Nie może ona natomiast być sama w sobie być źródłem materiału faktycznego sprawy ani tym bardziej stanowić podstawy ustalenia okoliczności będących przedmiotem oceny biegłych. Ustalenie stanu faktycznego należy do sądu orzekającego, a biegli powinni udzielić odpowiedzi na konkretne pytania dostosowane do stanu faktycznego sprawy (por. np.: wyrok SN z dnia 19 grudnia 2006 r., V CSK 360/06; wyrok z dnia 6 lipca 1999 r., II CKN 428/98). Tak więc do dokonywania wszelkich ustaleń w procesie powołany jest sąd, a nie biegły. Sąd może, a czasami powinien korzystać z pomocy biegłego w zakresie wymagającym wiadomości specjalnych, lecz biegły nie może wyręczać sądu w dokonywaniu ustaleń i ocen prawnych, do czego ani nie jest powołany, ani może nie mieć kwalifikacji (por. np.: wyrok SN z 20 stycznia 1970 r., II PR 18/69). Do biegłego należy wydanie opinii co do okoliczności będących przedmiotem dowodu. Natomiast ocena wniosków opinii wchodzi już w zakres stosowania prawa i należy do sądu. W efekcie opinia biegłego, tak jak każdy inny dowód, podlega ocenie sądu orzekającego zarówno co do jej zupełności i zgodności z wymaganiami formalnymi, jak i co do jej mocy przekonującej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 kwietnia 2021 r., IV CSK 17/21). Natomiast sama ocena dowodów na etapie

postępowania kasacyjnego nie jest dopuszczalna (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Uznać zatem należy, że w ramach niniejszej sprawy nie zaistniały przesłanki warunkujące możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

M.L.

[r.g.]

Krzysztof Wesołowski